

Att genomföra examensarbete

Richard Nordberg

richard1@kth.se

08-790 96 45

Att skriva examensarbetsrapport

Richard Nordberg

richard1@kth.se

08-790 96 45

Gå inte i den vanliga fällan!

- ~~Arbeta som en galning med projekt, analys, mätningar etc.~~
- ~~Klar med allt arbete~~
- ~~"Nu ska jag bara skriva rapporten..."~~

Skriva och tänka går hand i hand!

- Genom att hela tiden skriva hjälper du till att strukturera dina tankar.
- Man vet ofta inte exakt vad man tänker innan man försöker formulera det.
- Skrivandet utvecklar dina kunskaper och insikter i ämnet.
- Därför: skriv, skriv, skriv under hela arbetet!

Men...

- Viktig skillnad mellan *tanke*skrivande och *presentation*sskrivande
- *Tanke*skrivande
 - att tänka med pennan i handen, "skriva för att tänka"
 - skribenten = läsaren (+ ev. andra)
 - anteckningar, funderingar, noteringar, loggbok, dagbok etc.
 - i första hand en tanke- och strukturhjälp, kräver ingen eller minimal redigering, inga formella krav

Tankeskrivande – presentationsskrivande

- *Presentationsskrivande*
 - skriva för att presentera något för någon annan, "tänka för att skriva"
 - skrivs ibland "efteråt" – **varning!**
 - bygger ofta på tankeskrivande
 - läsaren = en utomstående person
 - skönlitteratur, läroböcker, tidningsartiklar, uppsatser, rapporter etc.
 - kräver omfattande redigering, högre formella krav

För denna rapport gäller:

- Tankeskrivande under hela processen, presentationsskrivande under senare delen
- Se skrivandet som en process som sker kontinuerligt!
- Spara inte skrivandet till sista stund, utan bygg presentationsskrivandet (rapporten) på tankeskrivandet (anteckningar, funderingar, noteringar, loggbok)!

Hur ska jag börja skriva?

- Enkelt råd: börja skriv utan krav!
- Skriv för att tänka!
- Skriv för att strukturera!
- Skriv för att komma ihåg!

Vad kan jag skriva från dag 1?

- motivationen, det som har gjort dig intresserad av ämnet
- vad som är mest spännande med uppsatsen
- central argumentation
- vad du vill ändra på
- dina exempel och din analys av dem
- dina faktakunskaper
- dina fördomar om området

(från Rienecker & Stray Jørgensen: *Att skriva en bra uppsats*, Liber 2008)

Vad kan jag skriva från dag 1?

- dina förslag till
 - empiri
 - metod
 - centrala begrepp
 - teori
 - avgränsningar
 - perspektiv
- slutsatsen i grova drag – vad vill du/tror du att du kommer att komma fram till
- listor med stickord över centrala teman, dimensioner, personer, parametrar

Centrum för akademiskt skrivande

- Ger vägledning i vetenskapligt skrivande, muntlig presentation och studieteknik
- Öppen för alla KTH-studenter
- CAS erbjuder handledning i/om:
 - skrivprocessen
 - strukturen i texter
 - språket och den vetenskapliga stilen
 - referathantering
 - muntliga presentationer
 - studieteknik
 - referenslitteratur för språk och vetenskapligt skrivande

Centrum för akademiskt skrivande

- <http://www.kth.se/ece/avdelningen-for-bibliotekstjanster-sprak-och-kommunikation/sprak-och-kommunikation/verksamhet/cas/centrum-for-akademiskt-skrivande-cas-1.183884>

Dagens program

- Inledning
- Språkmoment i kursen DD143X
- Kriterier och riktlinjer för rapporten
- Skrivandets pentagon
- Textens struktur och sammanhang
- Hänvisningar och referenser
- Hur går vi vidare nu?

Dagens program

- Inledning
- Språkmoment i kursen DD143X
- Kriterier och riktlinjer för rapporten
- Skrivandets pentagon
- Textens struktur och sammanhang
- Hänvisningar och referenser
- Hur går vi vidare nu?

Språkmoment i kursen DD143X

- Föreläsning 1 15 februari, 15–17, D2
 - text och sammanhang, examensarbetsrapportens struktur, hänvisningar och referenser
- Seminarium 1/5/8/8 mars, D35/D41/D32/D41
 - språk och stil, interaktion mellan text och bild, gensvarsläsning i grupper
- Föreläsning 2 10 april, 15–17, D2
 - muntlig framställning, presentationsteknik, opposition

Riktlinjer

(<http://www.csc.kth.se/utbildning/kth/kurser/DD143X/dkand10/bedomningsmall-kvalite-rapport.pdf>)

- Tydligt avgränsat och relevant problem
- Välmotiverat val av metod
- Väl utfört experiment eller undersökning
- Teknisk korrekthet
- Originalitet och självständighet
- God kännedom om teoretisk bakgrund och tidigare gjort arbete

Riktlinjer

(<http://www.csc.kth.se/utbildning/kth/kurser/DD143X/dkand10/bedomningsmall-kvalite-rapport.pdf>)

- Syfte och frågeställning är lätt att identifiera och understöds av innehållet
- Presentationsstilen är väl anpassad till de avsedda läsarna
- De viktigaste idéerna och resultaten betonas
- Åsikter och egna kommentarer är väl underbyggda
- Data är presenterade och förklarade på ett tydligt sätt

Riktlinjer

(<http://www.csc.kth.se/utbildning/kth/kurser/DD143X/dkand10/bedomningsmall-kvalite-rapport.pdf>)

- Tabeller och/eller grafer åskådliggör de viktigaste resultaten
- Slutsatserna är rimliga
- Arbetet är satt i ett sammanhang
- Språket i rapporten är klart och strukturerat
- Stavning, grammatik och formatering är på en god nivå

Språkliga krav på rapporten

<http://intra.kth.se/regelverk/utbildning-forskning/grundutbildning/examensarbete/bilaga-a-bedomningsgrunder-och-kriterier-for-examensarbete-1.31698>

Utmärkt	Uppvisa väldisponerad rapport, med tydlig redovisning av arbete och resultat, klar analys och väl underbyggd argumentation, samt god språkbehandling, formalia och vetenskaplig noggrannhet.	Visa god förmåga att muntligt redovisa med tydlig argumentation och analys, samt god förmåga att diskutera arbetet.
Bra	Uppvisa väldisponerad rapport, med tydlig redovisning av arbete och resultat, analys och argumentation, samt god språkbehandling och formalia.	Visa god förmåga att muntligt redovisa och diskutera arbetet.
Tillräckligt	Uppvisa skriftlig rapport med godtagbar struktur, formalia och språkbehandling.	Visa förmåga att muntligt redovisa arbetet.

Språkliga krav på rapporten

<http://intra.kth.se/regelverk/utbildning-forskning/grundutbildning/examensarbete/bilaga-a-bedomningsgrunder-och-kriterier-for-examensarbete-1.31698>

Utmärkt	Uppvisa väl disponerad rapport, med tydlig redovisning av arbete och resultat, klar analys och väl underbyggd argumentation , samt god språkbehandling , formalia och vetenskaplig noggrannhet.	Visa god förmåga att muntligt redovisa med tydlig argumentation och analys , samt god förmåga att diskutera arbetet.
Bra	Uppvisa väl disponerad rapport, med tydlig redovisning av arbete och resultat, analys och argumentation , samt god språkbehandling och formalia .	Visa god förmåga att muntligt redovisa och diskutera arbetet.
Tillräckligt	Uppvisa skriftlig rapport med godtagbar struktur , formalia och språkbehandling .	Visa förmåga att muntligt redovisa arbetet.

Mallar för examensarbete

<http://intra.kth.se/regelverk/policyer/grafisk-profil/avhandlingar/omslag-1.26899>

<http://intra.kth.se/regelverk/policyer/grafisk-profil/avhandlingar/tips-for-utformning-av-inlaga-1.26901>

<http://system.csc.kth.se/misc/tex/nadarapp/nadarapp.pdf>

Aktivitet 1

- Skriv individuellt i ett par minuter om följande:
 - Vad har du själv för funderingar, farhågor, förhoppningar inför skrivandet i examensarbetet?
 - Vilka problem skulle du helst vilja förebygga redan från början?
 - Hur skulle du kunna förebygga dessa?

Dagens program

- Inledning
- Språkmoment i kursen DD143X
- Kriterier och riktlinjer för rapporten
- Skrivandets pentagon
- Textens struktur och sammanhang
- Hänvisningar och referenser
- Hur går vi vidare nu?

Skrivandets pentagon

1. Vad frågar du?

2. Varför frågar du?

3. Till vilket material ställer du dina frågor?

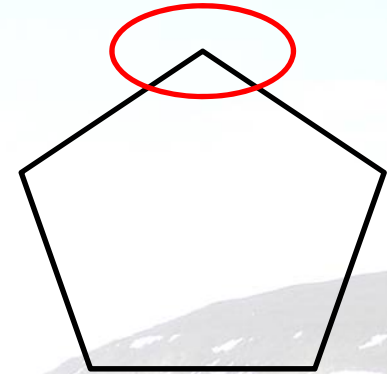
4. Vilka verktyg använder du för att ställa dina frågor?

5. Hur frågar du?

(från Rienecker & Stray Jørgensen: *Att skriva en bra uppsats*, Liber 2008)

Hörn 1

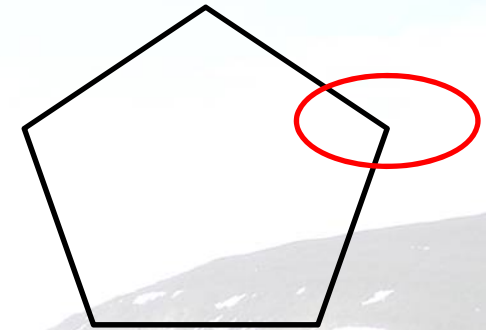
- Vad frågar du?
 - undersökningens frågeställning
(problemformulering)

Hörn 1 – exempel

- Att automatiskt kunna läsa, bedöma och betygsätta skrivet språk har många användningsområden utöver ren underhållning. Vi ska i den här rapporten presentera ett system som utnyttjar maskininlärningsmetoder för att automatiskt betygsätta filmer utifrån skrivna recensioner. Problemet är: går detta att göra på ett pålitligt, effektivt och användbart sätt?

Hörn 2

- Varför frågar du?
 - undersökningens syfte
 - undersökningens målgrupp
- **VARNING!!** Förväxla inte detta med hörn 1!

Hörn 2 – exempel

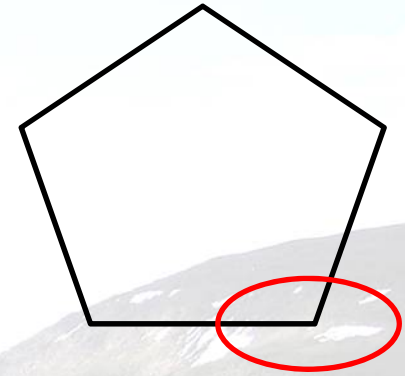
- Syftet med det här projektet var endast att implementera och undersöka olika algoritmer som skulle kunna vara lämpliga att använda med den ovan beskrivna textinmatningsmetoden.

Hörn 2 – exempel

- One of the goals of this study will be to provide a starting point for software developers with a musical interest as to where the market is today and what is available on it. By studying and analyzing the software already available for the iPad and also coming up with design suggestion of a basic application, we will hopefully get a sense for what the iPad is capable of when it comes to musical creativity and performance and also where this might head in the future.

Hörn 3

- Till vilket material ställer du dina frågor?
 - undersökningens empiri, material, data, fenomen
 - det du baserar dina iakttagelser på

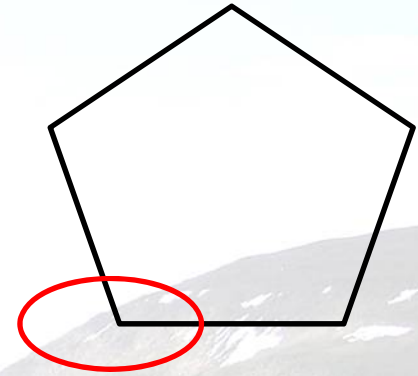

Hörn 3 – exempel

- Mekaniska verkstaden har många olika tillverkningsprocesser och därav måste en begränsning ske för att det definierade syftet skall uppnås. Alla processer kommer inte att undersökas på detaljnivå utan fokus kommer att ligga på att undersöka de avvikelser som noterats under utförda observationer, intervjuer och datainsamlingar. Konstruktionsavdelningens arbetsprocesser exkluderas från detta examensarbete då de ligger utanför prototypverkstadens ansvar. Information som är till nytta för effektivisering av prototypverkstaden kommer därför insamlas.

Hörn 4

- Vilka verktyg använder du för att ställa dina frågor?
 - undersökningens redskap: teori, begrepp, metoder
 - de teorier och begrepp som din undersökning bygger på

Hörn 4 – exempel

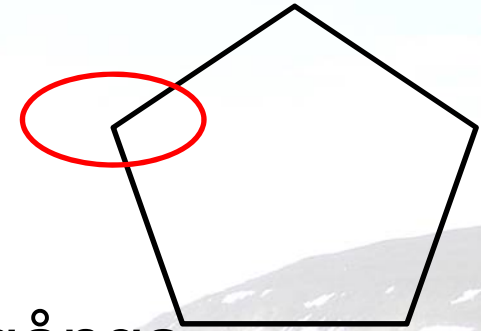
- Då ett material ska hårdhetsmätas enligt Vickers metod används en kvadratisk pyramid av diamant [19]. Hårdhetsmätningen går till så att pyramiden trycks mot det material som testas. Hårdheten kan då bestämmas enligt ekvation 1.

$$HV = 1,8544 \cdot \frac{P}{d^2} \quad (1)$$

Hörn 4 – exempel

- Här är P den belastning i kilogram som pyramiden trycks med och d är medelvärdet av den intryckta kvadraternas ytdiagonaler mätta i millimeter. Ofta används flera olika belastningar för att säkert kunna bestämma hårdheten.

Hörn 5

- Hur frågar du?
 - undersökningsmetoden, tillvägagångs-sättet
 - den metod du använder för att besvara din fråga

Hörn 5 – exempel

- In this study three different survey methods will be used, one method to collect data of the platform distribution and two different methods to collect personal and behavioural information from the passengers. The platform distribution will be analysed through photo surveying while the personal information will be conducted through a questionnaire survey on the platforms in Sweden and a video survey in Japan. The Japanese studies will be more observational with the focus to give examples and will not be as comprehensive as the studies done in Stockholm. The methodology will be discussed more in detail in Chapter 4.

Aktivitet 2

Svara kort och fundera:

- Anser du att du är en god skribent?
 - Hur har du tränat upp din skrivförmåga?
- Anser du att du behöver bli en bättre skribent?
 - Vad behöver du framför allt utveckla?
 - Hur skall du göra detta?

Dagens program

- Inledning
- Språkmoment i kursen DD143X
- Kriterier och riktlinjer för rapporten
- Skrivandets pentagon
- Textens struktur och sammanhang
- Hänvisningar och referenser
- Hur går vi vidare nu?

Textens struktur och sammanhang

- Struktur = komposition och disposition
- Sammanhang = textbindning

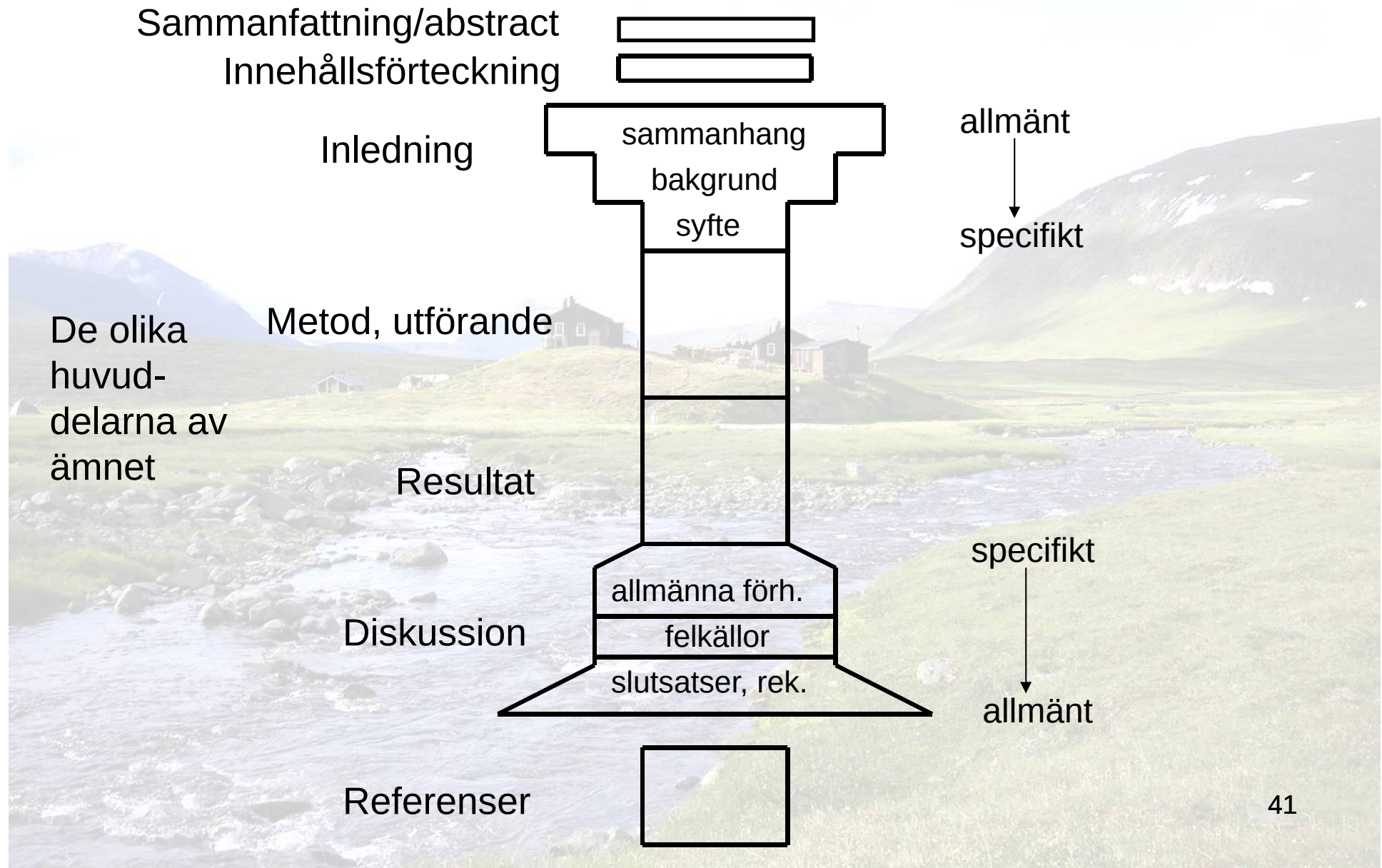
Komposition och disposition – det viktigaste, kärnan, först

Texten – allmän överblickande förstamening
och inledning, därefter detaljer

Stycket – huvudmening som uttrycker styckets
huvudtanke, därefter kommentarer till denna

Meningen – det redan kända, temat, kommer
först, därefter kommentarer och ny information

Texten – t.ex. vetenskaplig uppsats

Stycket – huvudmeningen först

Chuck är ett relativt nytt programspråk för musikprogrammering utvecklat av Ge Wang och Perry R. Cook [8]. Chucks programmeringsmodell skiljer sig från andra språk på flera punkter. Det använder sig av så kallad *stark timing* vilket möjliggör för programmeraren att enkelt kontrollera när händelser ska inträffa, något som utvecklarna menar är väldigt viktigt inom musikprogrammering. Språket har stöd för parallellbearbetning med hjälp av så kallade *shreds*. Chuck har också ett antal inbyggda tongeneratorer för att framställa ljud och även inbyggt stöd för MIDI.

Stycket – huvudmeningen först

Chuck är ett relativt nytt programspråk för musikprogrammering utvecklat av Ge Wang och Perry R. Cook [8]. Chucks programmeringsmodell skiljer sig från andra språk på flera punkter. Det använder sig av så kallad *stark timing* vilket möjliggör för programmeraren att enkelt kontrollera när händelser ska inträffa, något som utvecklarna menar är väldigt viktigt inom musikprogrammering. Språket har stöd för parallellbearbetning med hjälp av så kallade *shreds*. Chuck har också ett antal inbyggda tongeneratorer för att framställa ljud och även inbyggt stöd för MIDI.

huvudmening

kommentarer till huvudmeningen

Meningen – det ”redan kända” presenteras före det som är nytt för läsaren

In today's society the demand for refined IT solutions is constantly growing. With the high growth of the technical market as well as the increased amount of technical corporations, reliable and scalable IT solutions become a necessity. Cloud Computing is one of the emerging technologies of today and is becoming more and more important for the technological companies.

Cloud computing refers to provision of computational resources on demand via a network. Prior to the introduction and development of cloud computing, most of the IT departments within companies have used fairly basic methods. Primarily the standard client-server model was used in deployment of applications.

Meningen – det ”redan kända” presenteras före det som är nytt för läsaren

In today's society the demand for refined IT solutions is constantly growing. **With the high growth of the technical market** as well as the increased amount of technical corporations, reliable and scalable IT solutions become a necessity. Cloud Computing is one of the emerging technologies of today and is becoming more and more important for the technological companies.

Cloud computing refers to provision of computational resources on demand via a network. **Prior to the introduction and development of cloud computing**, most of the IT departments within companies have used fairly basic methods. **Primarily the standard client-server model was used** in deployment of applications.

Textbindning

- Den del av språkvetenskapen som undersöker hur en text hänger samman
- Beskriver logiska samband mellan ord, fraser och meningar, samband som gör dessa till en sammanhängande text
- Tre huvudtyper: referensbindning, tematisk bindning och konnektivbindning

Referensbindning

Windows Server® 2008 R2 är det senaste Windows serveroperativsystemet från Microsoft. Windows Server 2008 R2 är utformat för att hjälpa olika organisationer att minska driftkostnaderna och öka effektiviteten genom en förbättrad styrning av företagets resurser. Systemet ger en bättre energieffektivitet och energiprestanda genom minskad energiförbrukning och sänkta overheadkostnader. Windows Server 2008 R2 förbättrar filialkontorens funktioner, erbjuder nya spännande möjligheter med fjärråtkomst och strömlinjeformad serverhantering och vidareutvecklar Microsofts virtualiseringsvision. Här ger vi dig de 10 bästa sätten att förbättra din vinst med nya Windows Server.

Referensbindning

Windows Server® 2008 R2 är det senaste Windows serveroperativsystemet från Microsoft. Windows Server 2008 R2 är utformat för att hjälpa olika organisationer att minska driftkostnaderna och öka effektiviteten genom en förbättrad styrning av företagets resurser. Systemet ger en bättre energieffektivitet och energiprestanda genom minskad energiförbrukning och sänkta overheadkostnader. Windows Server 2008 R2 förbättrar filialkontorens funktioner, erbjuder nya spännande möjligheter med fjärråtkomst och strömlinjeformad serverhantering och vidareutvecklar Microsofts virtualiseringsvision. Här ger vi dig de 10 bästa sätten att förbättra din vinst med nya Windows Server.

Referensbindning

Windows Server® 2008 R2 är det senaste Windows serveroperativsystemet från Microsoft. Windows Server 2008 R2 är utformat för att hjälpa olika organisationer att minska driftkostnaderna och öka effektiviteten genom en förbättrad styrning av företagets resurser. Systemet ger en bättre energieffektivitet och energiprestanda genom minskad energiförbrukning och sänkta overheadkostnader. Windows Server 2008 R2 förbättrar filialkontor-ens funktioner, erbjuder nya spännande möjligheter med fjärråtkomst och strömlinjeformad serverhantering och vidareutvecklar Microsofts virtualiseringsvision. Här ger vi dig de 10 bästa sätten att förbättra din vinst med nya Windows Server.

Referensbindning

Windows Server® 2008 R2 är det senaste Windows serveroperativsystemet från Microsoft. Windows Server 2008 R2 är utformat för att hjälpa olika organisationer att minska driftkostnaderna och öka effektiviteten genom en förbättrad styrning av företagets resurser. Systemet ger en bättre energieffektivitet och energiprestanda genom minskad energiförbrukning och sänkta overheadkostnader. Windows Server 2008 R2 förbättrar filialkontor-ens funktioner, erbjuder nya spännande möjligheter med fjärråtkomst och strömlinjeformad serverhantering och vidareutvecklar Microsofts virtualiseringsvision. Här ger vi dig de 10 bästa sätten att förbättra din vinst med nya Windows Server.

Tematisk bindning

Beståndsdelar: *tema och rema*

Tema: *det man talar om, det för läsaren redan kända*

Rema: *den nya information som tillförs*

Tematisk bindning

Tema

I dagens samhälle
För att förhindra att
data går förlorade

Dessa säkerhets-
kopior

Under senare år

Dessa

På så sätt

Rema

lagras allt mer information elektroniskt.

utför man säkerhetskopiering (eng. backup) av viktig
information.

vill man lagra på andra enheter och i andra lokaler än
originalen för att i så stor utsträckning som möjligt
säkerställa att kopiorna finns tillgängliga om originalen
förstörs.

har ett antal tjänster lanserats som erbjuder så kallad
online-backup.

erbjuder användaren att på ett enkelt sätt säkerhets-
kopiera sina filer till backup-servrar över Internet.
kan användaren vara säker på att kopiorna lagras på
en annan plats, samtidigt som man kan komma åt dem
var man än skulle befinna sig.

Tematisk bindning

Temaproggression: rema → tema

Tema

I dagens samhälle
För att förhindra att
data går förlorade

Dessa säkerhets-
kopior

Under senare år

Dessa

På så sätt

Rema

lagras allt mer information elektroniskt.

utför man ~~säkerhetskopiering~~ (eng. backup) av viktig information.

vill man lagra på andra enheter och i andra lokaler än originalen för att i så stor utsträckning som möjligt säkerställa att kopiorna finns tillgängliga om originalen förstörs.

har ~~ett antal tjänster~~ lanserats som erbjuder så kallad online-backup.

erbjuder användaren att ~~på ett enkelt sätt säkerhetskopiera sina filer till backup-servrar över Internet.~~

kan användaren vara säker på att kopiorna lagras på en annan plats, samtidigt som man kan komma åt dem var man än skulle befinna sig.

Tematisk bindning

Temaupprepning: tema ➔ tema

Tema

I dagens samhälle

För att förhindra att data går förlorade

Dessa säkerhetskopior

Under senare år

Dessa

På så sätt

Rema

lagras allt mer information elektroniskt.

utför man säkerhetskopiering (eng. backup) av viktig information.

vill man lagra på andra enheter och i andra lokaler än originalen för att i så stor utsträckning som möjligt säkerställa att kopiorna finns tillgängliga om originalen förstörs.

har ett antal tjänster lanserats som erbjuder så kallad online-backup.

erbjuder användaren att på ett enkelt sätt säkerhetskopiera sina filer till backup-servrar över Internet.

kan användaren vara säker på att kopiorna lagras på en annan plats, samtidigt som man kan komma åt dem var man än skulle befinna sig.

Konnektivbindning

Klargör sambandet mellan meningar och satser

Klart samband utan konnektiv

Jag kom för sent. Det var stopp i trafiken.

Oklart samband om inte konnektiv klargör

Jag kommer inte på festen. Tyra kommer.

Vad menas?

*Jag kommer inte på festen, **men** Tyra kommer.*

*Jag kommer inte på festen, **därför att** Tyra kommer.*

*Jag kommer inte på festen, **trots att** Tyra kommer.*

konnektiver = sambandssignaler

Ett stycke nästan utan konnektiver

Enligt Vägverket står vägtransportsektorn (bl.a. personbilar, bussar och lastbilar) för ca 30 procent av det totala koldioxidutsläppet. Miljöåtgärder inom denna sektor är av hög prioritet [1]. Flera år av forskning inom alternativa drivmedel har medfört att vi idag har en stor variation av metoder som kan tillämpas i jakten på miljövänligare fordon [2] [3]. Denna forskning har främst bedrivits till följd av en annan framtidsprognos. Världens oljereserver löper mot sitt slut [4]. Det finns två mycket viktiga orsaker som gör detta forskningsområde högaktuellt. Man har ännu inte lyckats utveckla metoder som helt kan lösa miljöproblemet. Många bilfabrikanter tvingas att kombinera andra drifttekniker med en förbränningsmotor för att minimera utsläppen. Bilfabrikanterna har börjat tillverka så kallade hybridfordon.

Stycket förbättrat med konnektiver

Enligt Vägverket står vägtransportsektorn (bl.a. personbilar, bussar och lastbilar) för ca 30 procent av det totala koldioxidutsläppet, **vilket gör att** miljöåtgärder inom denna sektor är av hög prioritet [1]. **Lyckligtvis** har flera år av forskning inom alternativa drivmedel medfört att vi idag har en stor variation av metoder som kan tillämpas i jakten på miljövänligare fordon [2] [3]. **Dock** har denna forskning främst bedrivits till följd av en annan framtidsprognos, **nämligen** att världens oljereserver löper mot sitt slut [4]. **Följaktligen** finns det två mycket viktiga orsaker som gör detta forskningsområde högaktuellt. **Dessvärre** har man ännu inte lyckats utveckla metoder som helt kan lösa miljöproblemet. **Detta** tvingar **i sin tur** många bilfabrikanter att kombinera andra drifttekniker med en förbränningsmotor för att minimera utsläppen, **vilket resulterar i** så kallade hybridfordon.

Viktigt för sammanhanget: metatext

Metatext = text som handlar om själva texten

Mer om detta i avsnitt 4.3.2.

Efter att ha gått igenom grundförutsättningarna för mobilapplikationen kan vi nu gå in på de mer tekniska aspekterna. Nedan följer en beskrivning av mobilapplikationen och dess beståndsdelar.

Ett exempel till på metatext

- This chapter will explain the method used for this project. Section 4.1 will define and explain why the method was chosen. Section 4.2 and section 4.3 will describe how the information was collected through surveys and discussions with people in the field of telecommunications.

Konnektiver, sambandssignaler

<http://www.kth.se/ece/avdelningen-for-bibliotekstjanster-sprak-och-kommunikation/sprak-och-kommunikation/verksamhet/cas/tips-och-rad-om-skrivande-och-muntliga-presentationer-1.350143>

Innehållet

- Avgränsa innehållet!
- Fokusera på det mest intressanta!
- Glid inte iväg utanför ämnet!
- Förklara detaljer, termer, begrepp etc.!
- Konkretisera med exempel, figurer och tabeller!

Aktivitet 3

- Besvara och diskutera följande frågor i små grupper:
 - Vad är textbindning och metatext?
 - Varför är det viktigt?
 - Hur kan man som skribent göra för att ge en text god textbindning?
 - Hur ofta och vid vilka ställen i texten kan man lägga in metatext?

Dagens program

- Inledning
- Språkmoment i kursen DD143X
- Kriterier och riktlinjer för rapporten
- Skrivandets pentagon
- Textens struktur och sammanhang
- Hänvisningar och referenser
- Hur går vi vidare nu?

Hänvisningar och referenser

Hänvisningar: författaren visar i den löpande texten att något inte är hans eller hennes eget, utan är hämtat någon annanstans ifrån.

Referenser: samtliga källor som författaren har hämtat material ifrån – de listas separat sist i uppsatsen/rapporten (dock före eventuella bilagor)

Tre vanliga system: parentessystemet (Harvard), notsystemet (Oxford) och hakparentessystemet (Vancouver)

Hänvisning i text: Harvardsystemet

- Mätningar av kroppsdelar för diverse ändamål är något som dagligen förekommer inom många olika specialiteter i vården. Kontinuerlig dokumentation i form av storleksangivelser figurerar i de flesta verksamheter - allt från obstetrik och dermatologi till kirurgi. Att mäta ett sår, ett operationsärr eller en växande hudförändring är ett viktigt komplement till övrig journaltext vid både diagnos och behandling. Vissa av dagens analoga metoder faller sig ofta vara subjektiva och tyvärr tveksamt repeterbara (Tomkinson & Shaw, 2012). Varierande metoder förekommer beroende på det specifika syftet - inom vissa områden görs mätningarna helt eller delvis digitalt samtidigt som andra fortfarande tar hjälp av triviala hjälpmedel i form av t.ex. måttband i olika utföranden. Inom många områden saknas och efterfrågas standardiserade metoder, bl.a. vid volymmätning av bröst vid rekonstruktiv plastikkirurgi (Kovacs, et al., 2007).

Hänvisning i text: Oxforssystemet

(The background shows faint outlines of buildings and trees.)

Wwwwww.⁷¹ W
W⁷² wwwwww.⁷³
W
wwwwww.⁷⁴ W
W
⁷⁵
W
wwwwww.⁷⁶ W
wwwwww.⁷⁷

⁷¹ Smith & Jones 1992 s. 8 f.

⁷² Gillingwater et al. 1995 s. 88.

⁷³ Sutton 1992 s. 124.

⁷⁴ Gillingwater et al. s. 91.

⁷⁵ ibidem s. 94.

⁷⁶ Knutsson 1996 s. 26 ff.

⁷⁷ Thatcher et al. 1991 s. 99.

Exempel från en rapport om e-fakturering

Den senaste Långtidsutredningen¹ lyfter fram problemet på längre sikt, medan andra undersökningar ser på problemen i dagens förvaltning. Bland annat skriver ESV i förordet till rapporten *Nyckeltal för OH-kostnader*²:

”Den demografiska utvecklingen tyder på att kraven kommer att öka på den offentliga sektorns effektivitet och produktivitet framöver. Det offentliga åtagandet kommer att bli svårt att bibehålla på nuvarande nivå, om vi inte ser till att nyttja de resurser som finns på bästa sätt.”

¹ SOU 2004:19

² Nyckeltal för OH-kostnader (ESV 2005:3).

Hänvisning i text: Vancouversystemet

In order to use the mobile services provided by network operators every end-user needs a handset. When 3G services were first provided the targeted demographics were students and young people. They were interested in improved communication abilities such as instant messaging, video telephony, mobile e-mail, TV, and the possibility of being “connected” anywhere, anytime [9]. Data services got more popular among young early adopters. These “digital natives” led the way for mobile data communication [20]. The 3G launch still suffered from high license fees, delays in getting handsets and caused a slow customer adoption [19]. In order to encourage the adoption of this technology, the network operators started offering bundled subscription packages with “free” handsets combined with “lock-in periods”. There was a need to introduce users to the new services and make them feel comfortable using them. Mobile operators also launched mobile Internet portals to provide access to content services. This made it possible to stay in control of the network and also what customers had access to. With this model operators were guaranteed a large part of revenue and avoided the situation where they would become mere connectivity providers. The endusers’ freedom of choice was limited to the content offered on the operator portal [31]. This all changed dramatically in the summer of 2007, when the iPhone was launched. Its manufacturer Apple suddenly started distributing content to consumers via its own portal.

Referenslista: bok (Harvardsystemet)

Efternamn, Förnamnsinitialer/organisation/företag
(utgivningsår) *Titel*. Utgivningsort: Förlag.

Department of Agriculture, Food and Rural Development
(2000) *Pedigree sheep breed improvement programme: performance results for lambs summer 2000*. Cavan: Department of Agriculture, Food and Rural Development.

Frankelius, P. (1997) *Kirurgisk marknadsföring: skapande av möten och relationer i en föränderlig värld*. Malmö: Liber Ekonomi.

McGeady, T. A. et al (2006) *Veterinary embryology*. Oxford: Blackwell.

Referenslista: tidskriftsartikel (Oxfordsystemet)

Efternamn, Förnamn, 'Artikels titel' Tidskriftens titel,
volym(häfte):nummer sidor, årtal

Mouton, Michelle, 'From adventure and advancement to
derailment and demotion: effects of Nazi gender policy
on women's careers and lives', Journal of social
history (Print), 2010(43):4, s. 945–971, 2010

Referenslista: elektroniska källor

Webbsida enligt Vancouversystemet

Referensnummer. [Författare/organisation/företag.

Titel [typ av elektronisk källa]. [Årtal som sidan
skapades [uppdaterad datum; hämtad datum].

Tillgänglig på URL

29. Department of Health. Creutzfeldt Jakob

disease: Guidance for healthcare workers

[webbsida på Internet]. c2003 [uppdaterad 23
mars 2003; hämtad 9 nov 2003]. [Tillgänglig på

<http://www.doh.gov.uk/pdfs/cjdguidance.pdf>

Referenslista: elektroniska källor

Cd-rom o.d. (Harvardsystemet)

Nationalencyklopedin multimedia 2000 plus
(2000) [dvd-rom]. Höganäs: Bra böcker.

Referenslista: elektroniska källor

E-post (Oxfordsystemet)

Börjesson, A. (2010). *Storhetsbenämningar m.m. inom EU* [e-post]. <anders.borjesson@tnc.se>
Internt e-brev till TNC-anställda, 2010-02-23.

OBS! Ange endast e-postadress om personen givit sin tillåtelse!

Referenslista: muntliga referenser

(Oxfordsystemet)

Smith, Veronica; professor vid institutionen för fysik, Umeå universitet. Norrsken, föreläsning 2010-03-12.

Exempel på referenslista (Oxfordsystemet)

Ellet, Elizabeth F.L. By rail and stage to Galena. I *Prairie state: impressions of Illinois, 1673–1967, by travelers and other observers*, Paul M. Angle (red.), 271–79. Chicago: University of Chicago Press, 1968.

Europeiska kommissionen. Europeiska kommissionen 2010–2014. 2010. http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/index_sv.htm (Hämtad 2010-03-03)

Harnack, Andrew och Kleppinger, Eugene. *Online! A reference guide to using internet sources*. 3 uppl. New York: St Martin's Press, 1999.

Ståhl, Christian. Det mytologiska självskadebeteendet. Könade stereotyper och idealtypiska berättelser. *Socialvetenskaplig tidskrift*. Nr 4 (2007): 280–294.
<http://www.socwork2.gu.se/svt/ARTIKLAR/2007/SvT2007.4.Stahl.pdf> (Hämtad 2010-03-05)

Var konsekvent!

~~Harnack, Andrew och Kleppinger, Eugene. *Online! A reference guide to using internet sources*. 3 uppl. New York: St Martin's Press, 1999.~~

~~Rose, H. (2000) 'Risk, Trust and Sceptism in the Age of the New Genetics'. I. Adam, B. et al. red. *Risk Society and Beyond*. London: Sage.~~

~~[3] Abu Bakar Suleiman. Health Vision 2020. Keynote address at the Malaysia-Singapore 33rd Congress of Medicine, Kuala Lumpur , 18–22 Aug 1999.~~

Var konsekvent!

Harnack, A. och Kleppinger, E. (1999) *Online! A reference guide to using internet sources*. 3 uppl. New York: St Martin's Press.

Rose, H. (2000) 'Risk, Trust and Sceptism in the Age of the New Genetics'. In: Adam, B. et al. eds. *Risk Society and Beyond*. London: Sage.

Suleiman A.B. (1999) *Health Vision 2020*. Keynote address at the Malaysia-Singapore 33rd Congress of Medicine, Kuala Lumpur , 18–22 Augusti 1999.

Länkar till olika exempel

<http://libweb.anglia.ac.uk/referencing/harvard.htm>

<http://www.ub.umu.se/skriva/skriva-referenser/referenser-oxford>

<http://openjournals.net/files/Ref/VANCOUVER%20Reference%20guide.pdf>

<http://amath.colorado.edu/documentation/LaTeX/reference/faq/bibstyles.pdf>

<http://www.cs.stir.ac.uk/~kjt/software/latex/showbst.html>

<http://www.ub.uu.se/sv/Sok/Soktips/Hur-skriver-du-referenser/>

<http://www.bib.slu.se/kurser/sss/sprida/skriva/referera/referenser/referenslist.html>

Aktivitet 4

- Skriv kort:
 - Vad skall du tänka på för att det ska bli rätt med hänvisningar och referenser?
 - Vilka svårigheter med detta har du stött på tidigare?

Dagens program

- Inledning
- Språkmoment i kursen DD143X
- Kriterier och riktlinjer för rapporten
- Skrivandets pentagon
- Textens struktur och sammanhang
- Hänvisningar och referenser
- Hur går vi vidare nu?

Hur går vi vidare nu?

- Seminarium 1/5/8/8 mars,
D35/D41/D32/D41
 - språk och stil, interaktion mellan text och bild, gensvarsläsning i grupper
- Föreläsning 10april, 15–17, D2
 - muntlig framställning, presentationsteknik, opposition

Seminarium 1/5/8/8 mars

- Kom igång med tankekrivandet och även en del med presentationsskrivandet
- Ni ska producera presentationsskrivande till seminariet

Att ta med till seminariet

- Utskrift i tre exemplar av ett rapportutkast bestående av
 - titelsida med information om titel, skribent (namn, e-postadress), i vilket sammanhang rapporten skrivs (kurs, kursnummer, universitet, institution) samt handledarens/examinatorns namn
 - aktuell innehållsförteckning med sidhänvisningar
 - samtliga rubriker som skribenten anser kommer att finnas i den slutliga rapporten
 - allmän inledning som förklarar det stora sammanhanget i vilket examensarbetet görs och definierar problem och syfte
 - början av den egna undersökningen/det egna arbetet eller dylikt (beroende på projektets art naturligtvis)
 - de resultat/synpunkter/slutsatser som studenten för tillfället kommit fram till
 - ovanstående varvas med sådant som hittats i den hittills inlästa litteraturen
 - källhänvisningar i den löpande texten
 - aktuell referenslista.

Rekommenderad litteratur

- Höst m.fl.: *Att genomföra examensarbete*. Studentlitteratur 2006. ISBN 91-44-00521-0
- Walla: *Så skriver du bättre tekniska rapporter*. Studentlitteratur 2004. ISBN 978-91-44-01913-0
- Rienecker & Stray Jørgensen: *Att skriva en bra uppsats*. 2. uppl. Studentlitteratur 2008. ISBN 978-91-47 08767-9
- *Skrivregler för svenska och engelska från TNC*. TNC 100. ISBN 91-7196-100-3

Rekommenderade webbplatser och e-böcker

- [Rapportskrivning, en introduktion](#)
- [Writing Guidelines for Engineering and Science students](#)
- [How to Write and Present Technical information](#)
- [KTH:s språkkommittés språk- och skrivlänkar](#)
- [Online Technical Writing](#)

Rekommenderade webbplatser – hänvisningar och referenser

- [Guide till Harvardsystemet](#)
- [Guide till Oxfordsystemet](#)
- [Vancouver Style Guide](#)

Handfasta tips och lathundar

- [Goda språkråd](#)
- [Liten grundkurs i Microsoft Word](#)
- [Muntlig presentation och retorik](#)
- [Akademisk frasbank](#)
- [Rapportchecklista](#)
- [Introduktion till LaTeX](#)

LUCK
FILL!!

